

Tractatvs De Sacramentis Et Censvris

Hurtado, Gaspar

Moretus, 1633

Dispvatio I. De natura & essentia Sacrificij Missæ.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94788](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94788)

TRACTATUS

DE

SACRIFICIO MISSÆ.

DISPUTATIO PRIMA.

De natura & essentia Sacrificij Missæ.

DIFFICULTAS PRIMA.

Quid sit Sacrificium propriè & strictè sumptum.

Gabriel.
Castro.

IRCA naturam & essentiam Sacrificij in communi propriè & strictè sumpti, non parum laborant Theologi.

Gabriel lect. 85. in Canonem Missæ, & Castro lib. 10. Aduersus hæreses, v. Missæ, Hæresi 2. docent, sacrificium propriè & strictè sumptum, esse quodcumque bonum opus, quod fit vt sancta societate Deo adhæreamus. Et eodem modo definit Kemnitijs Sacrificium in communi in 2. Parte Examinis, disp. de Sacrificio Missæ. Quæ definitio sumpta videtur ex Augustino lib. 10. de Ciuitate ca. 6. dum ait: *Proinde verum Sacrificium est omne opus bonum, quod agitur vt sancta societate inhereatur Deo, relatum scilicet ad illum finem boni, quo veraciter beati esse possimus.*

Definitio tamen hæc Sacrificij communiter rejicitur, & merito: Primò, quia quodcumque opus bonum fit, aut fieri potest, vt sancta societate Deo adhæreamus, & efficiamur beati, & tamen non quodcumque opus est propriè & strictè & peculiariter Sacrificium, vt constat ex Scriptura, in qua multa opera bona opponuntur Sacrificio, & ab eo distinguuntur. Osee 6. *Misericordiam volo, non sacrificium.* & 1. Reg. 15. *Melior est obedientia, quam victima.* Secundò, quia Sacrificium propriè & peculiariter sumptum, est opus virtutis religionis, qua Deum peculiariter colimus, vt omnes actiones consentiunt; ergo non est actus cuiuscunque virtutis. Tertiò, quia in Ecclesia Dei post mortem Christi non agnoscitur nisi vnum tantum propriè & peculiariter sacrificium, & istud Corporis & Sanguinis Christi; ergo Sacrificium propriè non est opus cuiuscunque virtutis.

Definitio etiam, qua Melancthon in Apologia Confessionis Augustanæ in Articulo de Missa definit Sacrificium, quòd sit *cerimonia vel opus quod nos Deo reddimus, vt eum honore afficiamus*, eisdem fundamentis rejicitur, si per honorem intelligatur eum, quem quocumque opere bono exhibemus Deo. At si per honorem intelligatur quemcumque peculiarem, quem ex virtute religionis Deo exhibemus, rejicitur Primò, quia ex virtute religionis etiam exhibemus Deo honorem peculiarem obla-

tionibus, votis, iuramentis, & adoratione; & tamen actus isti non sunt peculiariter Sacrificia. Secundò, quia post mortem Christi in lege Evangelica est vnum tantum propriè & peculiare Sacrificium secundum speciem, & tamen sunt plures actus virtutis religionis specie distincti, quibus diuerso modo specifico colimus Deum.

Definitio quoque Caluini, qua lib. 4. Institut. cap. 18. definit Sacrificium, quòd sit *quidam omnino Deo offertur*, facile rejicitur; quia in lege Evangelica est vnum tantum Sacrificium, & tamen in ea plures res offeruntur. Cui adde, quòd alius Aaron Num. 8. dum obtulit Domino filios Levi, eos Deo sacrificasset.

Augustinus autem vbi supra, dum quodcumque opus bonum, factum vt Deo placeamus, appellat Sacrificium verum, non vult esse propriè & peculiariter Sacrificium, sed Sacrificium latè. Appellat autem quodcumque opus bonum sic factum, verum Sacrificium, ab effectu veri & proprii Sacrificij; quia dicta opera aliquo modo magis placent Deo, & per ea aliquo modo magis placatur Deus, & nobis magis reconciliatur, quam per Sacrificium externum, præsertim quando fit sine pietate: quod maximè verum est de sacrificijs peccatorum, quibus Augustinus reliqua bona opera comparauit, & de quibus ait per se & fidei facta non placere Deo.

Deinde Gabriel vbi supra, & Suarez disp. 73. sect. 6. definiunt Sacrificium, quòd sit *actus exterior religionis, continens supremum latría cultum, siquæ Deo debetur*. Quam definitionem rejicit Valquez disp. 220. n. 18. & merito: quia per eam non explicatur peculiaris ratio & essentia Sacrificij, sed communis omnibus actibus religionis; quia quicumque actus religionis continet supremum cultum latría, & soli Deo debitum: quia quocumque opere virtutis religionis, aut Deitatem, aut attributum aliquod Deitatis, præctice profitemur & recognoscimus; Sacrificio autè nihil maius Deitate nec ipsius attributis profitemur, quia Sacrificio profitemur omnipotentiam Dei, quæ non est maior Deitate nec alijs attributis.

Rursus recentiores nonnulli definiunt Sacrificium, quòd sit, *oblatio externa Deo facta, quæ ad agnitionem humane infirmitatis, & professionem di-*

mina maiestatis, à legitimo ministro res aliqua sensibilibus & permanens ritu mystico consecratur & immutatur. Et ferè in idem recidunt duæ aliæ definitiones Sacrificij, quibus Suarez ubi supra etiam definit Sacrificium, quarum prior est: Sacrificium est oblatio Deo facta per immutationem alicuius rei, in signum legitime institutum diuinæ excellentiæ & reuerentiæ. posterior est: Sacrificium est signum sensibile ad diuinam excellentiam, & cultum illi debitum immediate significandum, impositum per alicuius rei immutationem. Et etiam ferè in idem recidit definitio Sacrificij, quæ Egidius quat. 83. num. 3. definit Sacrificium, quod scilicet sit oblatio externa legitima auctoritate instituta, quæ res aliqua sensibilis immutatur, per legitimum ministrum legitimo loco, & ritu Deo vero facta, in protestationem summi ipsius in res omnes dominij.

Definitiones hæc etiam sunt insufficientes, quia non explicant peculiarem rationem Sacrificij, prout Sacrificium distinguitur ab omnibus alijs actibus religionis: quia adoratione profitemur diuinam excellentiam & maiestatem, & nostram infirmitatem & inferioritatem, imò clariùs quàm Sacrificio, quia adoratione nos tamquam inferiores submittimus Deo tamquam omnium supremo in excellentia, maiestate & dignitate. Nec ex eo, quod addatur, in Sacrificio rem offerri & immutari, explicatur peculiaris ratio Sacrificij, quia etiam oblatione rei odorifera, & eius exhalatione, ut thurificatione, Deum aliquando adoramus, quatenus eum quali odore perfundimus; quia eo ipso nos ei, ut inferiores in prædictis, submittimus: ex eo enim, quod addatur à legitimo ministro, aut in signum legitime institutum aut impositum, nulla ratio essentialis, nec propria passio Sacrificij explicatur, quia Sacrificium esse potest absque utroque. Nam quamuis lege scripta Dei, imò & plurimum nationum, instituta fuerint peculiaris signa pro sacrificijs, & ad id etiam fuerint aliqui homines peculiariter destinati & deputati; Sacrificium tamen ex sua natura neutrum exigit: quia unicuique, seculis prohibitione positua, iure nature permittum est, Deum Sacrificio colere, & etiam sibi eligere signum, ad id idoneum. Id verò, quod addit Egidius, in protestationem summi domini in res omnes, falsum est: quia etiam simpliciter oblatione rerum Deo facta, protestemur supremum Dei dominium in illas, non tamen Sacrificio; quia eo tantum protestamur Deum esse auctorem vitæ & mortis, & esse & non esse rerum.

Tandem definitio aliorum, quæ definiunt Sacrificium, quod sit oblatio sensibilis immutata, in honorem & cultum & reuerentiam Dei, rejicitur ex eo, quod per eam non explicetur peculiaris ratio professionis seu protestationis practicæ Dei, ut auctoris vitæ & mortis, in qua peculiaris ratio & essentia Sacrificij consistit; quamuis in ea definitione ponatur immutatio, quia tantum est quid materiale, cui potest convenire dicta ratio professionis & protestationis practicæ; imò illa potest esse materiale, cui conveniat ratio adorationis.

Pro exacta igitur Sacrificij propriè dicti definitione supponendum est ex communi Theologorum consensu, Sacrificium esse quemdam peculiarem actum virtutis religionis, distinctum ab omnibus alijs; qui ab adoratione, & à simplici oblatione, cum quibus maiorem habet similitudinem, quàm cum alijs actibus virtutis religionis, sic di-

stinguitur. Quando per adorationem practicè recognoscimus & profitemur Deum, ut supremum quoad excellentiam, seu claritatem, & dignitatem, quia est signum quo practicè nos submittimus Deo, ut superiori in excellentia & dignitate, & per simplicem oblationem practicè recognoscimus & profitemur Deum, non ut superiorem in excellentia & dignitate, sed ut supremum Dominum omnium rerum; cui omnes servire debent; idè etiam Deo offerimus res aliquas, v. g. aurum, aut triticum, aut panem, ut denotemus earum, & reliquarum quas possidemus, ipsum magis quàm nos esse Dominum: per Sacrificium verò practicè recognoscimus & profitemur Deum, ut omnipotentem ad conservandum & destruendum omnes res creatas, præsertim viuentes, seu recognoscimus, & profitemur Deum, ut auctorem ipsius esse & non esse rerum, præsertim ipsius vitæ & mortis viuentium, & quia nihil est quod merè naturali et sit practica recognitio auctoritatis diuinæ circa esse & non esse rerum, circa mortem & vitam, idè requisita est aliqua positua institutio, aut Dei, aut hominum, quæ re aliqua id in Deo denotemus, & significemus, & affectum seu intentionem id efficiendi exprimamus. Et quamuis ad id possit pro libito quæcumque res institui, etiam si nullam ad id habeat naturalem proportionem (sicut voces, absque proportionem aliqua naturali ad res, fuerunt institutæ ad eas significandas, quia eam habere non possunt) aptius tamen & conuenientiùs ad id instituuntur res, quæ aliquam habent proportionem naturalem ad id; quia sunt plures res quæ talem proportionem habere possunt: ad id autem maximam habet proportionem naturalem, immutatio rei quæ sacrificatur, quæ sit consumptio illius rei, aut quæ saltem ad consumptionem rei ordinetur; quia talis immutatio maximè apta & conueniens est ad denotandum, nos & omnem rem ita à Deo pro nutu voluntatis ipsius destrui posse, sicut res illa in Sacrificium Deo oblata modo dicto immutatur à nobis.

Prædicti autem tres actus religionis distinguuntur à laude Dei, quæ etiam est actus religionis, quia actus laudis Dei positus est in verbis, & circa omnia attributa Dei versatur: illi verò tres positi sunt in rebus, & singulis eorum prædicta peculiaris attributa Dei profitemur.

Quod si obijcias: Oblatio panis & vini facta à Melchisedech Genes. 14. fuit verum Sacrificium, & absq; dubio satis aptè & conuenienter & tamen in pane & vino nulla fuit facta immutatio; ergo absque hac aptè & conuenienter potest esse Sacrificium. Omnis alijs solutionibus, respondemus, quod etiam in Scriptura non fiat mentio alicuius immutationis factæ in pane & vino à Melchisedech, credendam tamen est, factam fuisse. Quomodo autem fuerit facta, non constat: potuit tamen panis adustione in clibano immutari, & vini effusione illius super panem adustum, aut expressione illius ex vuvis.

Sacrificium ergo in communi propriè & strictè peculiariter dictum, est signum existens in re Deo oblata, quo Deum ipsum auctorem vitæ & mortis profitemur. Aut, quod in idem recidit, est immutatio rei Deo oblata, quæ Deum ipsum auctorem vitæ & mortis profitemur.

Definitio hæc Sacrificij in cōmuni est sufficiens & exacta, quia per eam explicatur propria & peculiaris ratio Sacrificij, prout est actus distinctus ab alijs

alijs actibus virtutis religionis, vt ex dictis facile constare potest. Dicitur in ea definitione Sacrificium esse *signum existens in re Deo oblata*, aut dicitur esse *immutatio rei Deo oblata*, quia Deum ipsum auctorem vitæ & mortis profiteamur, quia nulli alij potest licite fieri, nisi verò Deo, etiam si verè & validè possit fieri alij, qui indicetur non esse Deus: quia si res aliqua illi offeratur, immutando illam animo & intentione profitendi illum auctorem vitæ & mortis, absque dubio illi fiet verum & validum Sacrificium, quamvis in eo maximum sacrilegium committatur; nam ratio cultus non tam pendet ex persona cui fit, quàm ex signo & ex intentione ex qua fit.

DIFFICULTAS II.

Vtrum in Missa sit verum & proprium Sacrificium, & in eo Christus immoletur.

Nomen *Missa*, quod hæretici tamquam barbarum, & in Scriptura minime repertum, immeritò ridet, de quo legendi sunt Bellarminus lib. 1. de Missa cap. 1. & Egidius q. 83. art. 1. dub. 3. non est Hebræum, vt non pauci falsò existimant, sed est Latinum, vt aduertunt Bellarminus & Egidius vbi suprà, Suarez disput. 14. Vasquez disp. 221. & plures alij: & non deriuatur à *transmittendo*, vt absque fundamento aliquo existimat Hugo de S. Victore lib. 2. de Sacramentis, p. 8. cap. vlt. quia populus ministerio Sacerdotis vota sua & oblationes Deo transmittit, sed deriuatur & dicitur à *mittendo* (vt Isidorus lib. 6. Etymol. c. 9. Augustinus Serm. 237. & reliqui Theologi, qui existimant esse Latinum, aduertunt) sumpto pro dimittendo, ita vt *Missa* idem sit quod *missio* seu *dimissio*, quia populus in Missa dimittitur, nunc tantum in fine Diacono dicente, *Ite missa est*, id est, Ite, quia iam missio seu dimissio est, vel tempus missionis seu dimissionis. Antiquitus verò Catechumeni immediatè ante Offertorium, dicente Diacono, *Catechumeni exeuntes*; & baptizati, in fine Missæ, Diacono dicente, *Ite missa est*: & idè in eodem Sacerdos dicebantur esse duæ Missæ, vna Catechumenorum, & altera baptizatorum, & ob id nunc idem Sacrum dicitur *Missarum sollemnitas*.

Hoc supposito, hæretici circa præsentem Difficultatem docent, in Missa nullum esse propriè Sacrificium, in quo Christus aut aliud immoletur. Quod multis probant, Primò, quia Christus, vt dicitur ad Hebræos 7. est Sacerdos in æternum; ergo ipsi nullus in terris successit Sacerdos, & consequenter Sacrificio factò à Christo, nullum in terris successit Sacrificium, in quo ipse aut aliud immolari possit.

Secundò, quia Sacrificium cruentum Christi in cruce fuit infiniti valoris, ergo superuacaneum est nunc Sacrificium nouum offerre, & antiquum repetere. Et confirmatur, quia Christus vno introitu per sanguinè in sancta (id est vna sua morte in fieri, seu vno sacrificio cruento) æternam redemptionem inuenit, vt ait Paulus ad Hebr. 9. & vna oblatione sui in cruce consummauit sanctificatos, vt ait idem Paulus c. 10. Ergo post mortem Christi frustra fiet nouum Sacrificium, & repetetur antiquum.

Tertiò, quia Eucharistia est Sacramentum & testamentum; ergo nequit esse propriè Sacrificium. Pro-

batur consequentia, quia ratio Sacrificij consistit in eo, quòd sit id quo nos aliquid Deo offeramus; ratio verò Sacramenti in eo, quòd sit id quo Deus nobis aliquid conferat; & ratio testamenti in eo, quòd sit id quo nobis aliquid promittat seu relinquat. Impossibile autem est, quòd eadem res sit id quo Deus nobis aliquid promittat & donet, & quo aliquid à nobis Deo offeratur.

Quartò, quia Christum in vltima cæna Sacramentum Eucharistiæ Discipulis dedisse rectè nouimus; se autem ipsum, aut aliud Patri obtulisse in Sacrificium, numquam legimus; ergo Sacerdotes Christi ad imitationem illius consecrantes, non dicuntur aliquid Patri in Sacrificium offerre.

Quintò, quia ad rationem Sacrificij necessaria est consumptio aut immutatio rei quæ immolatur, ad ipsius consumptionem ordinata; in Missa autem saltem Christus non consumitur, nec inchoatur; ergo saltem Christus non immolatur in Missa.

De Fide tamen est, in Missa verum & propriè dictum Sacrificium Deo offerri, & in eo Christum immolari. Quod definitum est in Tridentino sess. 22. cap. 1. & 2. & can. 1. 3. & 4. & illius fit mentio in Concilio Nicæno I. can. 13. & in Concilio Lateranensi sub Innocentio III. c. 1.

Et id tradunt innumeri Patres (vt hæretici ipsi testantur) pro nunc tamen sufficiant Andreas Apostolus, qui, vt ex eius Legenda constat, & ex Proconsuli, suadenti vt Dijs immolaret, respondit: *Ego omnipotenti Deo immolo quotidie, non tantum carnes, nec hircorum sanguinem, sed immaculatum Agnum in altari*. Et Hippolytus Martyr, qui in Oratione de Consummatione sæculi introducit Christum sic loquentem: *Venite Pontifices & Sacerdotes, qui pretiosum Corpus & Sanguinem meum quotidie immolastis*. Et Ambrosius, quin c. 1. Lucæ sic ait: *Cum sacrificamus, Christus adest, Christus immolatur*, quæ omnia sunt in Missa.

Etid ratione probatur, Primò à priori: quia in Missa, media consecratione vtriusque speciei, occiditur Christus vt homo (quamvis non cruentè, sed incruentè & mysticè) quia per consecrationem vtriusque speciei ex vi verborum, quibus illa fit, separatur Corpus à Sanguine, & Sanguis à Corpore, vt expendemus Diffic. viii. quo verè & propriè denotamus Deum esse auctorem vitæ & mortis, & id intendimus: ergo in Missa est verum & proprium Sacrificium, & in eo Christus immolatur.

Secundò idem ab absurdo probatur, quia si in Missa non est verè & propriè Sacrificium, & in eo Christus non immolatur, in Ecclesia Christiana nullum esset propriè Sacrificium. Consequens autem est absurdum, quia nulla natio, quantumvis barbara, agnosceret carnissè vero & proprio Sacrificio. Antecedens autem probatur, quia extra Missam nihil fit in Ecclesia Christiana ad denotandum Deum auctore vitæ & mortis, quia extra Missam nullum animal ad id denotandum occiditur, vt patet, nec res aliqua ad id denotandum consumitur, nec immolatur, quia consumptio thymiamatis & incensii, quæ non rarò fit in Ecclesia Dei, non fit ad denotandum Deum esse auctorem vitæ & mortis (quamvis possit) sed vt vapore eorum & suffragio Deum adoret; & ob id si thymiana & incensum absque igne vaporem illum copiosè exhalarent, sicut, quando igne cremantur, Ecclesia non vteretur consumptione eorum in igne. Accedit, quòd vaporibus & suffragibus thymiamatis & incensii

incensi etiam colit imagines, sicut luminaribus
 Synod. VII. accensis, ut dicitur in VII. Synodo act. 7. & tamen
 imaginibus nunquam obtulit sacrificium. Vnde
 quando in benedictione cerei Paschalis grana in-
 censi cereo affixa dicuntur Sacrificium, non su-
 mitur ibi Sacrificium proprie: quia non immu-
 tantur, nec immutanda sunt ad denotandum Deum
 auctorem vitæ & mortis; imò tunc non immutan-
 tur; sed dicuntur Sacrificium latiori significa-
 tione, quia etiam opera misericordiae dicuntur Sacri-
 ficiū: imò grana illa tantum dicuntur latè Sacri-
 ficiū figuratè & repræsentatiuè, quatenus grana
 illa significant opus misericordiae factum à mulie-
 ribus quando emerunt aromata ad vngendum
 corpus Christi.

Ad primam ergo rationem hæreticorū respon-
 demus, ex eo quod Christus sit Sacerdos in æter-
 num, tantum deduci, nullum posse in Sacerdotio
 ipsi tamquam relinquēti Sacerdotium succedere,
 sicut Sacerdotes Leuitici alijs succedebant, quia
 morte desinebat esse Sacerdotes: non verò deduci,
 non posse de nouo plures ordinari Sacerdotes non
 successores Christi, sed Vicarios illius, qui tamen
 ministri illius possint nomine ipsius ministrare.

Ad secundam respondemus, quod etiam si Sacri-
 ficiū cruentum Christi, seu oblatio qua se ipsum
 moraliter obtulit mactationi cruciatæ, fuerit in finem
 valoris, & sufficientissimum, tamquam meritum
 vniuersale, ad redemptionem nostram: nihilominus
 absque iniuria illius, & absque iniuria crucis in qua
 fuit factum, & absque eo quod virtuti infinite illius
 aliquid derogetur, possunt altaria erigi, & Sacri-
 ficiū Missæ quotidie celebrari, & repeti, quia istud
 non fit, nec repetitur, quia nō sufficit Sacrificiū
 Christi tamquam meritum vniuersale; sed ut per
 Sacrificiū Missæ, tamen per causam particula-
 rem, & tamquam per medium, instar Sacramenti
 nobis applicetur fructus meriti vniuersalis obla-
 tionis, qua Christus se ipsum obtulit mactationi
 cruentæ, ut docet Tridentinum sess. 22. c. 1. & 2. Ex
 eo autem quod præter Sacrificiū Missæ sint alia
 media, per quæ possit nobis applicari fructus me-
 riti dictæ oblationis Christi, non est censendum
 superuacuum Sacrificiū Missæ: quia ex eo, quod
 non sit medium vnicum, tantum fit, non esse ne-
 cessarium; non verò, nō esse vile. Et ad confirma-
 tionem respondemus, Christum vna sua morte, &
 vno suo Sacrificio cruento, inuenisse redemptionem
 nostram, & illam consummasse, quoad sufficientiam,
 seu tamquam meritum vniuersale, non verò quo-
 ad efficaciam; & ideo non frustra fieri Sacrificiū
 nouum in Missa, sed vtiliter, ut scilicet fructus me-
 riti vniuersalis Christi nobis per illud applicetur.

Ad tertiam concedimus, Eucharistiam esse Sa-
 cramentum & testamentum; negamus tamen, non
 posse esse Sacrificiū, quia id conuenit Eucha-
 ristie ratione diuersarum rerum ipsius. Quia est Sa-
 cramentum, ratione specierum, quatenus sunt si-
 gnum præcticum gratiæ: & est Sacrificiū, ratione
 consecrationis vtriusque speciei; quia ex vi illius
 humanitas Christi incrementum mactatur: & est tes-
 tamentum, ratione Sanguinis contenti sub spe-
 ciebus vini; quia Sanguis Christi, quamuis non
 prout existens sub speciebus vini, sed prout effu-
 sus in cruce, seu effusus illius est conditio sub qua
 Deus nobis promissit gratiam & gloriam, & ob ef-
 fusionem illius iam impletam nobis illas confert,
 & ob eam præuisam contulit gratiam Patribus ve-

teris Testamenti, de quo diximus tractatu de Eu-
 charistia Disputatione III. Difficultate VI.

Ad quartam respondemus, quod quamuis ex-
 pressè non legamus, Christum in vltima cœna se
 Deo in Sacrificiū obtulisse, id tamen negari non
 potest; sicut etiam, quamuis non legamus, Sacra-
 mentum Eucharistie sub nomine Sacramenti suis
 Discipulis tradidisse, id negari non potest, quia ve-
 rè illis tradidit, quod habuit veram rationem Sa-
 cramenti. Quia ergo positio Christi sub speciebus
 est vera mactatio illius, ut dicemus Diff. VII. & IX.
 & absque dubio instituta & facta est ad de-
 notandum, Deum esse auctorem vitæ & mortis;
 negari non potest, Christum in vltima cœna se ip-
 sum in Sacrificiū Deo obtulisse, quia in ea se ip-
 sum sub speciebus posuit, & dicto sine.

Ad quintam, negamus, Christum in Missa non
 consumi mysticè, de quo dicemus Diff. VII. & IX.

Ex dictis constat, Christum esse victimam, seu
 hostiam Sacrificij in Missa reperi, quia ipse est qui
 immolatur in illo, de quo amplius Diff. VII. & IX.

DIFFICULTAS III.

*Utrum aliquid aliud simul cum Christo ad
 victimam, seu hostiam Sacrificij Missæ
 pertineat.*

Bellarminus lib. 1. de Missa, ca. 27. & Adamus ^{Bellarmin.}
 q. 9. dub. 2. docent, ad victimam & hostiam, ^{Adamus.}
 quæ in Sacrificio Missæ immolatur, etiam pertine-
 re substantiam panis & vini, quia in Liturgia seu
 Missa Romana panis & vinum appellantur *hostia*,
 quando in Offertorio dicitur, *Suscipe sancte Pa-
 ter hanc immaculatam hostiam*: & etiam appellantur
Sacrificiū, quando statim post Offertorium
 dicitur, *Veni sanctificator, & benedic hoc Sacri-
 ficiū tuo sancto nomini preparatum*. Et idem vi-
 dentur tradidisse Patres, dum dicunt, Christum
 ex suis creaturis obtulisse; & dum Sacrificiū Mis-
 sæ appellant *Sacrificiū panis & vini*; & dum di-
 cunt, Christum panem & vinum obtulisse; & dum
 dicunt, panem & vinum in Sacrificio offerri; &
 clariùs, dum dicunt, panem & vinum offerri in
 Sacrificio.

Vasquez verò disp. 222. m. 51. Valentia disp. 6. ^{Vasquez.}
 q. 12. punct. 1. & communiter Theologi docent, ^{Valentia.}
 & merito, panem & vinum non pertinere intin-
 secè ad victimam Sacrificij Missæ, sed tantum Chri-
 stum ut hominem. Quod satis indicat Tridenti-
 num sess. 22. c. 2. dum ait: *Vna enim eademque est
 hostia, idem nunc offerens Sacerdotum ministerio,
 qui se ipsum tunc in cruce obtulit, sola offerendi ra-
 tione diuersa*. Sed in Sacrificio cruento crucis solus
 Christus absque substantia panis & vini, & abs-
 que ipsorum accidentibus fuit hostia & victima;
 ergo in Sacrificio incrementum Missæ solus Christus
 est hostia & victima; & ad eam non pertinet sub-
 stantia panis & vini, nec ipsorum accidentia; alias
 in vtroque dicto Sacrificio non esset eadem hostia
 & victima.

Et ratione probatur: quia, ut dicemus Diff. VII.
 & IX. immolatio seu actio sacrificandi in Missa
 sufficienter saluatur & constituitur in separa-
 tione mystica, qua Corpus Christi ponitur ex vi
 verborum sub speciebus panis, nō posito Sanguine
 ex vi eorum; & Sanguis Christi ex vi verborum
 sub speciebus vini, non posito Corpore ex vi illorū,

rum, quia in ea mystica separatione est sufficiens mactatio & iugulatio Christi; ergo ipse Christus absque aliquo alio est sufficiens victima in Sacrificio Missæ.

Illud verò, quod tradit Gaspar Casalio lib. 1. de Sacrificio Missæ c. 25 nempe, in Missa esse duo Sacrificia, vnum in quo solus Christus est victima, absurdum est, non solum quoad id quod asseritur, in Missa esse duo Sacrificia, quia est contra Tridentinum sess. 22. in initio, ubi Sacrificium Missæ appellatur *singulare*, de quo dicemus Diff. XI. sed etiam quoad id quod asseritur, in Missa esse duas victimas, quia est contra Tridentinum cap. 2. ubi ait, in Sacrificio Missæ esse vnam hostiam, & hanc esse eandem cum hostia in Sacrificio crucis immolata; & contra id, quod in Oratione Dominicæ VI. post Pentecosten continetur, nempe: *Deus, qui legalium differentiam hostiarum vnius Sacrificij perfectione sanxisti*. ubi nomine Sacrificij potius hostia intelligitur, quam actio sacrificandi; tum quia comparatur cum hostijs & victimis legalibus; tum quia in Ecclesia non vna tantum immolatio successit antiquis, sed plures specie, nempe cruenta & incruenta, & plures numero incruentæ. Et quidem ex nullo fundamento deduci potest, Christum aliam rem præter se ipsum in victimam pro Sacrificio commendasse, nec ad aliud immolandum quam se ipsum, Sacerdotes instituisse.

Panis verò & vinum appellantur in Missa hostia & sacrificium, quia transeunt & conuertuntur in victimam huius Sacrificij, & ob id appellantur hostia & sacrificium præparatum, id est, id quod præparatum est, ut ex eis fiat Sacrificium, & ob idem Christus dicitur ex creaturis suis obtulisse, & ob idem Sacrificium Missæ appellari Sacrificium panis & vini; & etiam quia in hoc Sacrificio immolatur Christus, ut contentus sub speciebus panis & vini: & ob id dici potest Christum panem & vinum obtulisse, quamvis addatur, in Sacrificium & panem & vinum immolasse.

DIFFICULTAS IV.

Utrum immolatio, seu actio sacrificandi in Missa, consistat in oblatione panis & vini statim post lectum Evangelium verbaliter facta.

Supponimus, in Missa sex actiones inter alias reperiri. Prima est, oblatio panis & vini statim post Evangelium lectum verbaliter facta. Secunda est, consecratio realis vtriusque speciei, in qua inclusa sunt descriptio panis & vini, & positio Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus. Tertia est, oblatio Corporis & Sanguinis Christi paulò post consecrationem vtriusque speciei verbaliter facta. Quarta est, fractio Hostiæ consecrata. Quinta est, distributio Sacramenti, Eucharistiæ. Sexta est, sumptio illius facta à Sacerdote.

Est ergo difficultas, in qua actione earum actio Sacrificij Missæ consistat: & Primò est difficultas, An consistat in oblatione panis & vini, statim post Evangelium verbaliter facta.

Scotus.

Scotus in 4. dist. 13. quest. 2. §. *Ad questionem*, vertic. *Si obicitur*, docet, in ea oblatione sufficienter constitui, quamvis indicet etiam sufficienter constitui in oblatione verbali Corporis & Sanguinis

Christi post consecrationem facta: quod indicant Patres, dum Sacrificium Missæ dicitur ab ipso panis & vini, & dum Christus in vltima cena, ad cuius imitationem nos in Missa Sacrificium offerimus, dicitur panem & vinum obtulisse. Et ratione probatur, quia dicta verbalis oblatio panis & vini est vera oblatio, & Deo facta; ergo est vera immolatio, & Sacrificium.

Alanus verò lib. 2. de Sacrificio cap. 18. Bellarminus lib. 1. de Missa, c. 22. Suarez disp. 75. sect. 3. Vasquez disp. 222. c. 1. & communiter Theologi docent, immolationem, & actionem Sacrificij Missæ non esse positam in dicta oblatione, & merito: quia per eam oblationem panis & vini, non fit immutatio aliqua in pane & vino, quia promissi possumus Deum esse auctorem vitæ & mortis, quia simplici tantum oblatione offeruntur; ergo in ea nequit constitui vera immolatio & sacrificatio. Et accedit Primò, quòd in primitiva Ecclesia non fiebat dicta oblatio panis & vini in Missa, & tamen semper in Missa Sacrificium fuit oblatum. Accedit Secundo, quòd victima in Sacrificio Missæ non est panis & vinum, sed solus Christus, ut diximus Difficultate præcedenti.

Sacrificium verò Missæ dicitur à Patribus panis & vini, & quia panis & vinum transeunt in victimam huius Sacrificij, & quia Christus, ut contentus sub speciebus panis & vini, instat substitutione panis & vini immolatur; & ob eandem rationem dicitur panem & vinum obtulisse, etiam addendo in Sacrificium.

Et ad rationem respondemus, concedendo Antecedens, & negando Consequentiam; quia non quæcumq; oblatio est Sacrificium, sed tantum illa, qua res oblata ita immutatur, ut ipsius immutatione denotetur Deum esse auctorem vitæ & mortis.

DIFFICULTAS V.

Utrum immolatio, seu actio sacrificandi in Missa, consistat in oblatione Corporis & Sanguinis Christi, paulò post consecrationem verbaliter facta.

Eckius lib. 3. de Sacrificio Missæ, c. 9. & Gabriel in 4. dist. 13. q. 1. art. 3. docent, immolationem, seu actionem sacrificij Missæ, sufficienter constitui in oblatione illa verbali, qua Sacerdos paulò post consecrationem verbaliter offert Corpus & Sanguinem Christi: quod etiam indicat Scotus q. 2. §. *Ad questionem*, vertic. *Si obicitur*. Probari autem potest, quia per eam oblationem sufficienter offertur Deo Christus, seu Corpus & Sanguis Christi; ergo in ea sufficienter constituitur actio Sacrificij Missæ.

Bellarminus verò, Vasquez & Suarez ubi supra, docent, immolationem, seu actionem Sacrificij Missæ non constitui sufficienter in dicta oblatione; & merito: quia per dictam oblationem nulla fit immutatio, nec aliud quo denotetur Deum esse auctorem vitæ & mortis; ergo in ea non consistit immolatio & sacrificatio reperta in Missa. Accedit, quòd non constat, Christum, qui in vltima cena incruentè sacrificavit, & quem nos in Sacrificio Missæ imitatur, post consecrationem panis & vini seipsum Patri obtulisse.

Addunt prædicti contra Sorii & Couarruiam, non solum in ea oblatione non constitui sufficienter immo-

Canus,
Valent.

Bellarmin.
Vasquez.
Suarez.
Egidius.

immolationem Missæ, sed nec ad essentiam illius pertinere; & merito: quia, ut dicemus Difficultate IX. tota essentia immolationis Missæ sufficienter consistit in consecratione utriusque speciei. Et quamvis in ea non consisteret sufficienter, non posset dicta oblatione perfici & compleri, quia nihil in ea est, quod iuuare possit ad denotandū, Deum esse auctorem vitæ & mortis, quia si aliqua ratione iuuare posset ad id, maximè quia est oblatio quæ ad essentiam actionis Sacrificij requiritur: ea autem ratione non iuuat, quia oblatio ad essentiam actionis Sacrificij requiritur non est actio distincta ab ipsa actione sacrificandi, sed est ipsa actio facta intentione denotandi Deum esse auctorem vitæ & mortis, sicut etiam consecratio in actione Sacrificij reperta, non est aliud quàm actio ipsa Sacrificij, seu oblatio ipsa Deo facta. Accedit, quod absque dubio à Christo in vltima cœna fuit Sacrificium integrè essentialiter factum, & non constat ab ipso factam fuisse prædictam illam oblationem.

Ad rationem ergo aduersariorum concedimus, per oblationem illam sufficienter offerri Deo Corpus & Sanguinem Christi; negamus tamen, in ea essentiam immolationis Missæ consistere: quia ad rationem immolationis non sufficit quæcumque oblatio, quia requiritur oblatio qua denotetur Deus auctor vitæ & mortis, quod non denotatur dicta oblatio.

DIFFICULTAS VI.

Utrum actio Sacrificij Missæ in fractione Hostiæ consecrate consistat.

Nillus est, qui totam essentiam actionis sacrificandi in Missa, in fractione Hostiæ consecrate constituat, quia quamvis apta sit, ut in ea ratio immolationis, seu actionis Sacrificij reperiat, quia est immutatio intrinseca Hostiæ consecrate, seu accidentium panis: nihilominus Christus non commendauit illam pro Sacrificio Missæ, quia voluit ipsum in Missa immolari, & non solum Hostiam consecratam, dicta autem fractione Hostia sola immutatur immutatione apta ad immolationem, non verò Christus, quia per eam fractionem Christus non immutatur nisi localiter, & immutatio localis non est apta ad id.

Est tamen difficultas, An partialiter pertineat ad essentiam immolationis, seu actionis Sacrificij.

Canus 12. de Locis c. 13. ad 4. argumen. & Valentia disp. 6. q. 9. pun. 1. §. 2. docent, consecrationem non sufficere ad essentiam actionis Sacrificij Missæ, sed ad eam etiam requiri fractionem Hostiæ consecrate, quod videtur Christus insinuas-
 Matth. 26. Marci 14. & Lucæ 22. dum panem consecratum fregit, & præcepit ut nos id etiam faceremus. Et ratione probatur, quia fractio Hostiæ consecrate fit, ut per eam significetur fractio seu passio Christi in cruce, ut aduertunt Prosper relatus de Consecrat. dist. 2. can. *Cum frangitur*, & Algerus lib. 1. de Sacramentis Corporis & Sanguinis Christi c. 19. Ergo fractio Hostiæ consecrate habet rationem Sacrificij commemoratiui, non minus quàm consecratio.

Bellarminus verò, Vasquez, & Suarez vbi supra, & Egidius q. 8. §. art. 1. dub. 5. docent, fractionem Hostiæ consecrate non pertinere ad essentiam actionis Sacrificij Missæ (quod etiam significat

S. Thomas q. 82. art. 6. ad 6.) & merito: quia consecratio utriusque speciei, absque fractione Hostiæ consecrate, est sufficiens actio sacrificandi Christum, ut dicemus Difficultate VII. ergo fractio Hostiæ absque fundamento dicitur ad essentiam actionis Sacrificij Missæ pertinere. Accedit, quod Christus in vltima cœna se ipsum incurrente sacrificans integrè essentialiter, non fuit vltus fractione panis consecrati, sed panis non consecrati, ut diximus Difficul. 1. nec dicta fractio Hostiæ consecrate facta fuit in omnibus Missis, ut constat ex Liturgia Basilij, in qua nulla fit mentio talis fractionis, & tamen in omnibus semper fuit factum Sacrificium essentialiter integrum.

Ad fundamentum Cani ex facto & præcepto Christi desumptum, negamus, Christum panem consecratum fregisse, sed tantum panem nondum consecratum; ac proinde non præcepisse, nec commendasse fractionem Hostiæ consecrate, imò nec fractionem Hostiæ non consecrate, sed consecrationem, & ad summum etiam sumptionem Hostiæ consecrate.

Et ad rationem negamus, fractionem Hostiæ consecrate fieri, ut significetur passio & quasi fractio Christi, quia hæc consecratione significatur, ut dicemus Difficul. IX. sed fieri tum, ut quodammodò Christum imitemur, qui etiam vltus est fractione panis nondum consecrati, tum etiam, ut diuisione Hostiæ in tres partes, tres status hominum beatorum significetur, nempe eorum qui sunt actus beati, & eorum qui sunt in Purgatorio, & eorum qui sunt adhuc in mundo. Prosper autem & Algerus non loquuntur de fractione Hostiæ qua Sacerdos semper vitur in Missa, sed de ea quam aliquando facit ad distribuendū alijs, & de effusione Sanguinis in ora fidelium; & de his rectè dicitur per eas denotari immolationem Corporis Christi, & effusionem Sanguinis illius (quod etiam est verum de fractione Hostiæ consecrate, & de calice de quo Sacerdos bibit) non quia illa fractio & effusio Sanguinis in ora fidelium immediatè, & ratione sui id efficiant, sed mediatè, & præsuppositiue ratione consecrationis quam præsupponunt, per quam id immediatè significatur, ut ex Nylleno aduertit Vasquez nu. 76. Et id tantum voluit Paulus 1. ad Corinth. 11. dum ait: *Quotiescūque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis.* Addimus, quod quamvis fractio Hostiæ consecrate fieret ad significandam immolationem cruentam Christi, non sufficeret & ad rationem actionis Sacrificij Missæ, ut dicemus Difficultate VIII.

DIFFICULTAS VII.

Utrum actio Sacrificij Missæ in sumptione specierum consecratarum consistat.

Supponimus, sumptionem Eucharistiæ factam ab alijs, quibus celebrans illam distribuit, non pertinere ad actionem Sacrificij Missæ, ut constat ex vltu Ecclesiæ, in qua sæpè celebrantur Missæ absque dicta sumptione; & tamen negari non potest, in eis fieri Sacrificia essentialiter integra, aliàs Missa priuata (id est in qua solus Sacerdos communicat) esset illicita, quia illicitū est omittere aliquid quod ad essentiam actionis Sacrificij pertineat. Consequens autem damnatum est in Tridentino sess. 26. cap. 6. & can. 8.

G g

Hæc

Canus.
Valentia.Bellarmin.
Vasquez.
Suarez.
Egidius.

Hoc supposito, difficultas est de sumptione a Sacerdote facta, an hæc ad essentiam actionis Sacrificij pertineat.

Albertus.

Albertus in 4. d. 13. & Ledesma 1. par. quæst. 23. art. 4. in fine, docent, totam essentiam Sacrificij Missæ consistere in sumptione Eucharistiæ a Sacerdote celebrante facta: quia si ad rationem actionis Sacrificij requiritur aliqua immutatio in Christo, qui est res oblata, nulli alij actioni Missæ convenire potest ratio actionis Sacrificij nisi dictæ sumptioni; quia per eam videtur fieri immutatio aliqua in Christo: aut si ad rationem actionis Sacrificij Missæ, quia incrementum est, nulla requiritur in Christo immutatio, in ea sumptione melius constitueretur, quam in aliqua alia actione; quia ratio Sacrificij incrementi consistit in eo, quod repræsentet Sacrificium cruentum; sumptione autem Eucharistiæ id optime repræsentatur, ut significat Paulus 1. ad Corinthios 11. *Quotiescumque manducabitis panem hunc, & calicem bibetis, mortem Domini annuntiabitis.* Et quamvis etiam consecratione repræsentetur, nihilominus non in ea, sed potius in sumptione ratio actionis Sacrificij, quod in Missa unicum est, constituenda est; quia expressius repræsentare videtur Sacrificium cruentum Christi, quam consecratio.

Sotus.

Bellarmin.

Puteanus.

Sotus in 4. d. 13. quæst. 1. art. 4. Bellarminus vbi supra, & Puteanus quæst. 83. art. 1. dub. 4. docent, sumptionem Eucharistiæ a celebrante factam, ad essentiam actionis Sacrificij Missæ partialiter pertinere; ita ut essentia dictæ actionis ex consecratione & ex sumptione coalescat & compleatur. Quod indicari videtur in can. *Cum frangitur*, de Consecratione dist. 2. dum dicitur, effusionem Sanguinis in ora fidelium, effusionem Sanguinis factam in cruce significare, ac proinde ad essentiam Sacrificij Missæ incrementi pertinere; & in Concilio Toletano XII. can. 5. & refertur de Consecratione d. 2. can. *Relatum*, dum grauis statuitur pena in eos Sacerdotes, qui non consumunt Sacrificium quoties sacrificant: & reddit Concilium rationem, nempe, quia quale erit Sacrificium cui nec ipse sacrificans particeps esse cognoscitur, & ideo Theologi communiter fatentur, necessarium esse sub præcepto, quod si Sacerdos celebrans post consecrationem impediatur consumere Sacrificium, alius Sacerdos subrogetur qui illud consumat. Et ratione probatur, quia in tota Missa nulla est alia realis destructio victimæ, nisi sumptio Eucharistiæ; ergo ad essentiam Sacrificij Missæ pertinet & requiritur, quia ad essentiam Sacrificij requiritur consumptio victimæ.

Vasquez.

Suarez.

Egidius.

Becanus.

Vasquez verò disp. 222. cap. 4. Suarez disp. 75. sect. 5. Egidius quæst. 83. art. 1. dub. 1. Becanus cap. 25. quæst. 6. & plures alij, docent, & merito, sumptionem Eucharistiæ adhuc a celebrante factam, non pertinere adhuc partialiter ad essentiam actionis Sacrificij Missæ.

Et in primis, totam essentiam actionis Sacrificij Missæ non consistere in dicta sumptione, probatur Primò, quia essentia actionis Sacrificij Missæ consistit saltem partialiter in consecratione, ut dicemus Difficultate VII. ergo tota non consistit in dicta sumptione. Secundò, quia si ob aliquam rationem tota essentia actionis Sacrificij Missæ sita esset in sumptione dictæ, & nullatenus in consecratione, maximè quia per sumptionem res oblata immutatur, & non per consecrationem. Hæc au-

tem ratio est nullius momenti, quia ad rationem Sacrificij incrementi non est necessaria immutatio aliqua physica in re oblata, ut dicemus Difficultate VII. & si necessaria esset, non sufficeret dicta sumptio, quia per eam Christus, qui est victima, tantum immutatur secundum locum; immutatio autem secundum locum non est apta ad rationem actionis Sacrificij, quia non est destructio rei quæ mouetur, nec tendit ad destructionem illius.

Deinde dictam sumptionem nec partialiter pertinere ad actionem Sacrificij Missæ, probatur Primò, quia tota denotatio & significatio requisita ad essentiam actionis Sacrificij, in quo Christus immolatur, inuenitur in sola consecratione, ut dicemus Difficultate VII. ergo. Secundò, quia ad rationem actionis Sacrificij incrementi non est necessaria physica immutatio rei immolate, & quamvis esset, non sufficeret dicta sumptio, ut nuper dicebamus: ergo absque necessitate requiritur dicta sumptio, quia si requisita esset, tamquam pars maximè, ut per eam victima immutaretur.

Ad rationem ergo pro Soto & Ledesma respondemus, ad rationem actionis Sacrificij Missæ non requiri immutationem aliquam intrinsecam rei immolatæ, sed sufficere immutationem mysticam, quæ in sola consecratione immediatè & ratione sui reperitur, & non in sumptione specierum immediatè & ratione sui, sed tantum præsuppositiue ratione consecrationis. Et id tantum voluit Paulus 1. ad Corinthios 11. ut diximus Difficultate VI. in fine.

Et ad fundamentum pro Soto & Bellarmino, de sumptione ex dicto can. *Cum frangitur*, respondemus, quod in eo dicitur, nempe effusionem Sanguinis in ora fidelium, significare effusionem Sanguinis Christi in cruce, non esse verum immediatè & ratione sui, sed præsuppositiue ratione consecrationis præsuppositæ ad ipsam sumptionem Sanguinis; & quamvis immediatè & ratione sui illam designaret seu significaret, non sufficeret ad rationem actionis Sacrificij incrementi Christi, ut dicemus Difficultate VIII.

Et ad secundum, de sumptione ex dicto Concilio Toletano XII. respondemus, in eo statui penam pro Sacerdotibus non communicantibus quoties sacrificant, non quia Concilium existimet, sumptionem Eucharistiæ ad essentiam Sacrificij pertinere, quia potius supponit, Sacerdotes verè sacrificare, quamvis non consumant & communicent; sed quia quilibet sacrificans ex præcepto tenetur fieri particeps Sacrificij, ut ei consentire, & illud approbare videatur.

Ad tertium ex ratione de sumptione, respondemus, ad rationem Sacrificij incrementi, quale est Sacrificium Missæ, non requiri immutationem physicam in re oblata, sed sufficere mysticam, qualis reperitur in consecratione utriusque speciei: & quamvis esset requisita, non sufficere sumptionem specierum, ut per eam Christus immoletur, quamvis sit apta ut species immolentur, quod non intenditur in Missa.

DIFFICULTAS VIII.

Utrum essentia actionis Sacrificij Missæ sita sit in consecratione, qua Corpus & Sanguis Christi ponuntur ex vi verborum sub speciebus panis & vini.

Scotus in 4. dist. 13. quæst. 2. §. *Ad questionem*, Gabriel quæst. 1. art. 3. dub. 2. Eckius lib. 3. de Sacrificio Missæ cap. 9. Clitonæus lib. 2. contra Lutherum, cap. 16. & plures alij, docent, essentiam actionis Sacrificij Missæ nullatenus sitam esse in consecratione, Primò, quia consecratio non est oblatio, ergo non est immolatio. Consequentia patet, quia oblatio est necessaria ad immolationem, imò est genus ad illam. Antecedens autem, nempe quòd consecratio non sit oblatio, indicatur in Tridentino, sess. 22. c. 5. cap. 1. dum ait, Sacerdotibus datam esse potestatem consecrandi, offerendi, & ministrandi Corpus & Sanguinem Christi quibus significare videtur, consecrationem esse distinctam actionem ab oblatione, sicut etiam ab administratione. Et etiam ratione probatur, quia oblatio supponit rem quæ offertur, consecratio autem non supponit rem consecratam; ergo consecratio non est oblatio, nec res consecrata est res oblata.

Secundò eadem sententia probatur, quia si essentia actionis Sacrificij Missæ sita esset in consecratione, numquam fieret Sacrificium Missæ, nisi fieret consecratio. Consequens autem est falsum, ut constat ex VI. Synodo can. 52. Trullano, & ex Concilio Laodicensi can. 49. dum dicitur, in diebus Quadragesimæ celebrari Sacrificium ex præsanctificatis, exceptis Sabbato & Dominica. quod etiam nunc observat Ecclesia in die Parasceves, in quo non consecrat, sed panem die antecedenti consecratum offert in Sacrificium.

Ruardus verò art. 16 §. *Eandem fidei veritatem*, Alanus l. 2. de Sacrificio, cap. 15. Gaspar Cassalius lib. 2. de Sacrificio Missæ, cap. 25. Episcopus Oxoniensis Tractatu de Sacrificio, cap. 11. Suarez disp. 75. sect. 5. Valquez disp. 222. cap. 5. Aegidius quæst. 83. art. 1. dub. 5. Adamus q. 9. dub. 2. & Becanus c. 25. quæst. 6. docent, & merito, essentiam actionis Sacrificij Missæ sitam esse in consecratione reali, sumpta pro positione Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus: quod absque dubio sentiunt Simeon Thessalonicensis libro de Mysterijs Missæ, cap. 25. Nicolaus Cabasilas in Expositione Liturgiæ cap. 23. Irenæus lib. 4. Contra hæreses, c. 23. Nyssenus Oratione 1. de Christi Resurrectione, columna 6. Gregorius lib. 4. Dialogorum cap. 18. & Isidorus lib. 6. Etymologiarum, cap. 19. quorum verba expendunt Valquez & Aegidius.

Et ratione probatur, quia consecratio realis aptissima est, & maxime proportionata, ut per eam Christus immoletur & sacrificetur, & in Missa non est alia actio ad id apta & proportionata; ergo consecratio realis fuit absque dubio ad id instituta, & commendata à Christo. Consequentia patet. Antecedens autem probatur, quia ex vi verborum consecrationis Christus tamquam victima iugulatur incruente, & mystice, seu ex vi signifi-

tionis verborum consecrationis, quia ex vi verborum separatur Corpus Christi à Sanguine, & Sanguis à Corpore, ex vi enim verborum consecrationis Corporis, & per se, solum Corpus ponitur sub speciebus panis, & non Sanguis, nisi per concomitantiam, & per accidens, & ex vi verborum consecrationis Sanguinis, & per se, solus Sanguis ponitur sub speciebus vini, & non Corpus, nisi per concomitantiam, & per accidens: ergo consecratio realis aptissima est, & maxime proportionata, ut sit immolatio Christi, ac proinde ut per eam verè denotetur Deum esse auctorem vitæ & mortis.

Consecratio autem realis, est iugulatio Christi mystica, non quia representat mortem cruentam, seu Sacrificium cruentum Christi (quamvis verum sit, illam de facto representare) quia Sacrificia antiquæ legis etiam representabant Sacrificium cruentum, & mortem Christi, & tamen non erant iugulatio mystica Christi: sed dicitur iugulatio Christi mystica, quia est iugulatio Christi, non physica, sed occulta, & alta, vipote facta tantum ex vi significationis verborum. Vnde consecratio facta à Christo in ultima cœna, etiam habuisset rationem iugulationis & immolationis, seu sacificationis Christi, quamvis Christus non esset moriturus, & etiam consecratio à nobis facta, quamvis Christus non fuisset mortuus.

Observandum tamen est, consecrationem sumptam pro dicta positione, esse veram & realem immolationem, seu veram & reale Sacrificium, etiam si non sit realis & intrinseca iugulatio, sed tantum extrinseca & per rationem, quia tantum est iugulatio ex vi significationis verborum: quia ipsa positio, cui convenit denominatio, & ratio iugulationis, ex vi significationis proveniens, est realis; sicut etiam Sacramenta dicuntur realia, quamvis ratio formalis eorum, nempe significatio Sacramentalis, non sit realis; quia id cui convenit ipsa significatio Sacramentalis, est quid reale.

Ad primam ergo rationem aduersariorum negamus, consecrationem non esse oblationem. Et ad primam probationem desumptam ex Tridentino, ex eo quòd in eo dicatur in Sacerdotibus esse potestatem consecrandi & offerendi Corpus & Sanguinem Christi, respondemus, ex eo non sufficienter colligi, consecrationem esse actionem distinctam ab oblatione, quia sæpè dictiones idem significantes repetuntur, præsertim quando illud idem, ut ratione diversum significant, ut in præsentiarum contingit, quia consecratio & oblatio sunt rationes distinctæ tamquam genus & species. Ad secundam verò probationem, ex ratione desumptam, respondemus, Christum, qui est res oblata, præsupponi ad consecrationem, quia non fit per illam; præsertim quòd falsum est, rem oblata necessario præsupponi ad oblationem, quia etiam si Christus desineret in esse rerum natura, si verba consecrationis ita instituta essent, ut à Sacerdote prolata Christum sub speciebus noviter producerent, & illum eo modo, quo nunc, sub illis ponerent, absque dubio dicta positio esset oblatio, imò & immolatio.

Ad secundam rationem respondemus, numquam fieri immolationem seu Sacrificium Missæ, absque consecratione, ac proinde quòd in Quadragesima iuxta canones VI. Synodi, & Concilij Laodicensis

centis non fiebat consecratio, neque fiebat Sacrificium, sed ex præsanctificationis & consecrationis fiebat sacrum mysterium; & etiam in Ecclesia, in qua Sacerdos in die Parasceves non consecrat, etiam non sacrificat, sed participat de Sacrificio sumpto pro victima, illam comedendo pro se & pro populo (utpote victimam Sacrificij pro se & pro populo facti) ut ea participatione à Deo impetret pro se & pro populo; & ideo petit, ut adstantes orent, ut Sacrificium illud acceptabile fiat, id est, ut victima illa pridie sacrificata fiat in sui & in adstantium utilitatem, per manducationem ab ipso, nomine populi faciendam.

DIFFICULTAS IX.

Utrum ad essentiam actionis Sacrificij Missæ, requisita sit utriusque speciei consecratio.

*Cassalius.
Ruardus.
Bonacina.*

GAspar Cassalius lib. 2. de Sacrificio, cap. 25. Ruardus art. 26. Henriquez lib. 9. c. 9. n. 10. & Bonacina quæst. vltima, punct. 2. docent, ad essentiam actionis Sacrificij Missæ non esse requisitam consecrationem utriusque speciei, sed sufficere consecrationem cuiuslibet. Primò, quia per consecrationem cuiuslibet speciei seorsum consecratur Christus, ut sit modo Sacramentali sub illa, & in consecratione cuiuslibet speciei, inclusa est oblatio Christi Deo in ipsius honorem facta; ergo nihil deest, ut consecratio cuiuslibet speciei sit immolatio, & Sacrificium.

Secundò specialiter probatur, in sola consecratione Corporis sufficienter constitui, quia per eam solam Christus mysticè & incruentè occiditur, & meritò: quia per eam solam Corpus Christi ex vi significationis verborum ponitur sub speciebus panis absque Sanguine, & absque anima; ergo in ea sola sufficienter constituitur. Imò videtur non posse in utraque simul constitui, quia per utramque simul non moritur adhuc mysticè, sed tantum mysticè vulneratur, quia per utramque consecrationem tantum separatur Sanguis à Corpore: per consecrationem verò solam Corporis, Corpus separatur ab anima, quia ex vi verborum ponitur absque illa.

Tertiò idem specialiter probatur, quia si Sacerdos tantum consecraret Corpus, & non Sanguinem, verè diceretur sacrificare, quamvis non Sacrificio integro & completo; ergo ad essentiam immolationis Missæ non requiritur utriusque speciei consecratio, quamvis requisita sit ad illius integritatem.

Alanus verò, & Episcopus Oxomensis ubi supra, Suarez sect. 6. Vasquez disp. 223. Bellarminus lib. 4. de Eucharistia, cap. 22. Azor lib. 10. cap. 19. quæst. 4. Egidius dub. 5. Adamus quæst. 9. dub. 2. & Becanus cap. 25. quæst. 6. docent, ad essentiam actionis Sacrificij Missæ requiri consecrationem utriusque speciei, & meritò: quia neutrius speciei consecratio seorsum, sed tantum utriusque speciei simul, est mystica iugulatio Christi. Antecedens autem probatur, & in primis, neutrius speciei seorsum consecrationem esse mysticam iugulationem Christi: quia per consecrationem, v. g. solius panis aut Corporis, ita ex vi verborum ponitur Corpus Christi non posito Sanguine, imò nec posita

anima, ut non excludatur positio Sanguinis nec animæ, quia verbis ex vi quorum fit consecratio, non significatur exclusio & separatio eorum, ut patet; alias non possent per concomitantiam poni cum ipso Corpore: ac proinde ex vi verborum non ponitur Corpus Christi exangue nec inanime; ergo consecratio panis aut Corporis non est separatio mystica Corporis Christi à Sanguine, nec ab anima ipsius, & consequenter nec est iugulatio mystica Christi, nec mystica mors illius; & eadem proportionem, per consecrationem solius vini aut Sanguinis, ita ponitur Sanguis sub speciebus vini, ex vi verborum positus Corpore & anima, ut non excludatur; ergo sola consecratio vini aut Sanguinis non est mystica iugulatio, nec mystica mors Christi.

Quòd verò consecratio utriusque speciei simul sit mystica iugulatio, & effusio totius Sanguinis à Corpore Christi, probatur, quia ex vi verborum consecrationis Sanguinis tantum ponitur Sanguis Christi sub speciebus vini: (etiā si totus Christus sub qualibet specie ponatur per concomitantiam) ergo ex utraque consecratione consistit quædam mystica iugulatio Christi, & totius Sanguinis effusio, quia per utramque consecrationem Corpus & Sanguis Christi separatim ponuntur ex vi verborum, Corpus sub specie panis, & Sanguis sub specie vini, ac proinde radicaliter, & remotè, est quædam mystica mors Christi, quod sufficit ad rationem Sacrificij incruenti, licet etiam actio Sacrificij cruenti proximè & formaliter in iugulatione, seu occisione & mactatione, quæ est propinqua causa mortis, consistit, actio enim Sacrificij cruenti in Sacrificio veteri, formaliter & proximè sita erat in iugulatione ad quam sequebatur mors.

Ex dictis deducimus, definitionem panis & vini, in qua simul cum superaddito respectu ad Corpus & Sanguinem Christi diximus conversionem seu transubstantiationem Eucharisticam consistere, non esse actionem Sacrificij Missæ, nec ad hanc actionem pertinere; quia desitio illa non intrat mactationem seu iugulationem Christi, quia Christus ex eo solum mysticè mactatur & iugulatur, quòd Corpus & Sanguis ipsius ex vi verborum, & per se separatim ponuntur; ac proinde quamvis non desineret panis & vinum ad positionem Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus (ut contingeret si consecratio fieret valide his verbis, *Hic est Corpus meum*, & *Hic est Sanguis meus*, particula *hic* aduerbialiter sumpta) esset eadem mystica mactatio & iugulatio. Et ob eandem rationem in illa alia actio ex illis sex, quæ Difficultate IV. diximus in Missa reperiri, ad essentiam Sacrificij Missæ pertinet, quia scilicet nulla earum intrat mysticam mactationem Christi.

Actio ergo incruentè sacrificandi Christum sita est essentialiter in positione physica Corporis sub speciebus panis, & Sanguinis sub speciebus vini, prout facta ex vi significationis verborum consecrationis; quia per eam positionem, prout sic factam, Christus mysticè mactatur seu iugulatur: quia per eam modo dicto factam Corpus & Sanguis Christi mysticè separantur, ita tamen actio Sacrificij Missæ in ea physica positione modo dicto facta consistit, ut necessarium non sit, quòd moueretur quando proferuntur verba consecrationis, sed

DIFFICULTAS X.

*Utrum consecratio utriusque speciei simul,
sit Iure diuino præcepta.*

sed sufficit quod ex tunc dicta positio continetur ex vi illorum, si antea ex sola voluntate Dei, & non ex vi verborum præcessit, quia ex tunc positio illa esset mystica iugulatio Christi, quia ex tunc Corpus ipsius inciperet esse sub speciebus panis per se, & non Sanguis nisi per accidens, & per concomitantiam; & Sanguis sub speciebus vini, & non Corpus, nisi per accidens, & per concomitantiam; etiam si ante prolationem verborum omnia, quæ sunt in Christo, essent æquæ per se & primariò. Et quia reuerè sic essent, si ponerentur ex sola voluntate Dei, & non ex vi verborum consecrationis, idè si positio illa nouiter non fiat, aut antiqua continuetur ex vi verborum consecrationis, non erit iugulatio Christi mystica, quia nullo modo esset separatio mystica Corporis & Sanguinis Christi. In Sacrificio ergo incurrente Missæ, immolatio est quid coalescens ex positione physica Corporis Christi sub speciebus panis, & Sanguinis Christi sub speciebus vini, & ex respectu rationis proueniente ipsi positioni ex eo quod fiat à Deo ad exigentiam significationis verborum consecrationis, qui potest moralis appellari, utpote ortus ex instrumento morali, nempe ex verbis consecrationis, ex quibus prouenit Corpus per se poni sub speciebus panis, & Sanguinem sub speciebus vini: & consecratio vocalis, seu prolatio verborum consecrationis, se habet ad actionem Sacrificij Missæ, quasi instrumentum, & gladius quo ipsa fit: res autem oblata, seu victima in dicto Sacrificio est Christus ut homo secundum suam substantiam, prout abstrahit à modo existendi naturaliter, quia substantia ipsa hominis Christi est quæ mactatur, non modus. Species verò Sacramentales non pertinent ad essentiam seu substantiam victimæ, ut patet ex dictis; pertinent tamen quodammodo ad immolationem ipsam tamquam ea sub quibus fit; Corpus verò & Sanguis Christi non sunt victimæ, quia ipsa non mactantur seu iugulantur; sunt tamen quasi partes, & frusta victimæ.

Ad primam rationem aduersariorum concedimus, per consecrationem cuiuslibet speciei totum Christum consecrari, ut sit Sacramentali modo sub illa, & ex eo forsan Deo in honorem ipsius offerri; sed non in Sacrificium, ob rationem à nobis traditam, sed ad summum simplicem oblationem.

Ad secundam respondemus, & in primis ad eius priorem partem constat, quomodo in consecratione solius Corporis non consistat actio immolationis: quia quamuis ex vi verborum ita ponatur Corpus per se, ut non ponatur Sanguis, nec anima per se; non tamen excluduntur, & idè nec est mystica mactatio, nec mors. Et ad posteriorem etiam constat, quo modo per consecrationem utriusque speciei non tantum mysticè iuguletur proximè, sed etiam mysticè moriatur remotè, quod ad rationem Sacrificij sufficit; quia ad id non requiritur consumptio nec mors victimæ, sed sufficit immutatio victimæ, ad consumptionem aut mortem tendens: ut ostendimus de immolatione, ubi.

Ad tertiam negamus, quod si Sacerdos tantum consecraret Corpus, & non Sanguinem, sacrificaret, in quo nullum est absurdum.

Conueniunt Theologi, consecrationem utriusque speciei simul esse necessariam sub præcepto, ita ut illicitum sit vnam tantum consecrare, & non ambas, supposito quod sit consecratio, quod ex dicendis constabit. Est tamen difficultas, quo Iure præcepta sit, an diuino, an tantum humano.

Adrianus in 4. quæst. 6. de Eucharistia, Maior etiam in 4. dist. 9. quæst. 3. & Claudius Sainctes Repetit. 10. de Eucharistia, cap. 3. docent, non esse præceptum Iure diuino, sed tantum Iure humano Ecclesiastico: Primò, quia Christus in castello Emaus speciem tantum panis consecrauit; ergo ipse non præcepit consecrationem utriusque speciei, quia ipse non faceret contra id quod alijs præceptum relinquebat. Secundò, quia si consecratio utriusque speciei esset præcepta à Christo, maxime quia esset necessaria, ut per consecrationem utriusque fieret commemoratio Passionis Christi, quasi per consecrationem vnius non fiat; sed per consecrationem vnius tantum speciei sit prædicta commemoratio, sicut fit sumptione vnius tantum speciei, ut indicatur Luc. 22. dum post consecrationem Corporis ante consecrationem Sanguinis dicitur, *Hoc facite in meam commemorationem.* Tertio, quia si consecratio utriusque speciei esset Iure diuino Christi præcepta, non posset dispensatione Romani Pontificis vna sola consecrari, quia Romanus Pontifex nequit in Iure diuino dispensare. Legimus autem, Romanum Pontificem aliquibus nationibus concessisse, ut sub specie tantum panis consecrarent, quia Innocentius VIII. id concessit Noruegis, ut refert Volaterranus lib. 7. Geographiæ c. 4.

Marfilus verò in 4. quæst. 6. art. 1. par. 1. dub. 3. & 4. Caietanus quæst. 80. art. 12. Gabriel lect. 10. Sotus in 4. dist. 9. q. 1. art. 2. & Vasquez disp. 223. cap. 3. & Egidius dub. 5. docent, consecrationem utriusque speciei simul esse Iure diuino positum Christi præceptam; quod significat Tridentinum sess. 22. cap. 1. dum, postquam dixit, Christum Sacerdotem secundum ordinem Melchisedech Corpus & Sanguinem suum sub speciebus panis & vini obtulisse, subdit: *Ac sub eorumdem rerum symbolis, Apostolis, quos tunc noui Testamenti Sacerdotes constituēbat, ut sumerent tradidit, & eisdem, eorumque in Sacerdotia successoribus, ut offerrent præcepit per hæc verba: Hoc facite in meam commemorationem; vti semper Catholica Ecclesia intellexit, & docuit.* Et idem indicatur Lucæ c. 22. illis verbis, *Hoc facite in meam commemorationem*, ex quibus Tridentinum deduxit, Christum præcepisse consecrationem utriusque speciei simul; quia quamuis apud Lucam non dicatur, *hæc facite*, sed *hoc facite in meam commemorationem*, & ea verba tantum fuerint expressa immediate post consecrationem panis, nihilominus satis indicatur ea etiam fuisse repetita à Christo post consecrationem Calicis, dum subditur, *similiter & calicem*: quia aduerbium *similiter* refert repetitionem omnium quæ dicta fuerunt post consecrationem panis.

G g 3

Et

Et id ratione congruenti probatur, quia Christum præcipere consecrationem vtriusque speciei simul, ex suppositione quoddam fieret consecratio, fuit maximè conueniens, quia ad essentiam Sacrificij fuit requisita, & ad integritatem Sacramenti; ergo credi potest illam præcepisse. Hac ratione, etiam si id congruenter probetur, sed non efficaciter, quia potuit non præcipi à Christo.

Addimus, consecrationem vtriusque speciei simul, etiam si præcepta sit Iure diuino positio Christi, non tamen Iure diuino naturali, supposita institutione diuina Christi consecrationis in Sacrificium, & specierum consecratarum in Sacramentum; quia adhuc ea institutione supposita, nulla fit irreuerentia Sacrificio, nec Sacramento, ex eo quoddam quis, quando consecrat, nec perficiat Sacrificium, nec Sacramentum, quia id nullo fundamento potest probari; præsertim cum absque vlla irreuerentia in Sacramentum conseruetur regulariter imperfectum integraliter, vt quando conseruatur species panis, nulla conseruata specie vini.

Ad primam ergo rationem aduersariorum respondemus, Christum, etiam si fuerit auctor dicti præcepti positiui, tantum consecrasset speciem panis in castello Emaus, vt ex contextu deducitur, & satis congruenter, quia pro tunc voluit suos Discipulos reficere, & ab eis agnosci, & agnitus statim ab ipsorum oculis euanescere, quia id pro eotempore expediebat: & quia statim in fractione panis consecrati agnitus fuit, idèd non expectans consecrationem vini disparuit.

Ad secundam respondemus, consecrationem vtriusque speciei fuisse præceptam à Christo, vt fieret Sacrificium, & vt per illud passio ipsius representaretur, quia vnus tantum consecratione non fit Sacrificium, nec passio illius representatur, nec vnus, imò nec vtriusque sumptione, nisi præsuppositiue. Quomodo verò Lucas significet, Christum verba illa, *Hoc facite in meam commemorationem*, repetisse post Sanguinis consecrationem, iam diximus.

Ad tertiam, nonnulli, qui admittunt, consecrationem vtriusque speciei esse Iure diuino Christi præceptam, etiam admittunt, Romanum Pontificem posse id eo, & in quocumque alio Iure diuino, dispensare. Sotus verò, Vasquez & Egidius docent, Romanum Pontificem non posse in præcepto diuino consecrandi simul vtramque speciem dispensare; nec in aliquo alio præcepto diuino, & merito: quia nullus inferior potest in præcepto sui superioris dispensare. Vnde falsum est, Innocentium VIII. in dicto præcepto dispensasse. Nihilominus dispensare potest, & sæpe dispensat in voto, & in iuramento promissorio, quorum obligatio est naturalis, & non minor quam obligatio diuini præcepti; non auferendo immediatè obligationem voti & iuramenti, sed tamquam Vicarius Christi, & dispensator bonorum illius, remittendo promissionem Deo factam, qua remissa, extinguitur obligatio naturalis. Dispensat etià, seu aufert obligationem ortam ex matrimonio rato non consummato, dissoluendo nomine Dei ipsum contractum ex quo oritur illa obligatio, ad quæ habet peculiarem potestatem; & non ad relaxandam obligationem præcepti à Deo lati, quia hæc non agnoscitur in Romano Pontifice. Et si recenter ordinati, qui concelebrant cum Episcopo ordinante, non sumunt vtramque speciem, quas simul celebrantes

Iure diuino tenentur sumere, sed tantum sumunt speciem panis; non est, quia Ecclesia dispense cum illis, sed quia præceptum istud tantum est pro præcipuo celebrante, qui in eo casu est Episcopus. Nec dispensat cum eo, qui in articulo mortis ob sua delicta priuatur Eucharistia, quia tantum priuat illum iure communicandi, ex quo priuatus, potius dicitur impeditus ad impletionem præcepti diuini sumendi Eucharistiam, quam dispensatus in eo præcepto.

DIFFICULTAS XI.

Vtrum in Missa sit vnum tantum Sacrificium.

Difficultas hæc præsertim procedit de Sacrificio pro actione sumpto, quia hæc sola est & dicitur absolute & strictè Sacrificium.

Cassalius lib. 1. de Sacrificio cap. 20. docet, in Missa duo esse Sacrificia, vnum panis & vini, & alterum Corporis & Sanguinis Christi: quod etiam indicat Scotus in 4. d. 13. q. 2. §. *Ad questionem*, dum Sacrificium Missæ sufficienter constituit in oblatione panis & vini seorsim, & etiam in oblatione Corporis & Sanguinis Christi. Probat autem potest, quia in Missa fit destructio panis & vini, & etiam mactatio incruenta Christi; ergo in Missa sunt duo Sacrificia, non tantum pro victima seu pro re oblata, sed etiam pro actione seu immolatione.

Alij (vt refert Azor lib. 10. cap. 19. quæst. 6.) docent in Missa esse duo Sacrificia, vnum Corporis, & alterum Sanguinis: quibus fauere videtur Ecclesia, dum in Oratione pro defunctis de anima ait, *His sacrificijs purgata*. Et probari potest, quia est duplex consecratio, vna Corporis, & altera Sanguinis, & quælibet representat Sacrificium cruciatum Christi, ergo sunt duo Sacrificia, non tantum pro victima, sed etiam pro actione.

Bellarminus l. 1. de Missa, c. 27. Suarez disp. 64. sect. 4. Vasquez disp. 223. Azor vbi supra, & communiter Doctores docent, & merito, in Missa esse vnum tantum Sacrificium, quod satis indicat Tridentinum, dum sess. 22. in initio eam appellat verum & singulare Sacrificium; quod præcipue intelligitur de Sacrificio pro actione sacrificandi, quia ipsa sola est quæ strictè est & appellatur Sacrificium. Et ratione constat, quia in Missa est vnica tantum victima, nempe humanitas Christi, vt patet ex dictis Difficultatibus 111. & vnica tantum immutatio humanitatis Christi, quæ aptè & conuenienter possit in Sacrificium seu in immolationem assumi, nempe consecratio vtriusque speciei simul, per quam Christus, vt homo, mystice & incruente occiditur seu mactatur; & non est alia, quia si aliqua alia, maximè adductio Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus, & oblatio Corporis & Sanguinis Christi, neutra autem est apta ad id, quia neutra est consumptio humanitatis Christi, nec præparata, & ordinata ad id; ergo in Missa est vnum tantum Sacrificium, etiam pro actione seu immolatione sumptum.

Ad rationem verò pro Cassalio concedimus, in Missa reperiri defitionem panis & vini, & eam esse aptam vt assumatur in Sacrificium; quia tamen non est apta vt assumatur in Sacrificium Christi, quod tantum fuit à se ipso commendatum Ecclesie in victimam,

victimam, sed tantum est apta in Sacrificium panis & vini, idem in Missa non habet rationem Sacrificij: quia iuxta intentionem Ecclesiæ non fit ex affectu profitendi Deum auctorem vitæ & mortis, absque quo nequit habere rationem Sacrificij & immolationis; sicut genuflexio, quæ non fit ex affectu recognoscendi practicè Deum ut superiorem ipsi qui genuflexit, non habet rationem adorationis.

Quomodo verò nec oblatio panis & vini, nec oblatio Corporis & Sanguinis Christi habeat rationem Sacrificij & immolationis, iam diximus Difficultatibus præcedentibus; & etiam quomodo ex utraque consecratione coalescat unum sacrificium, seu una immolatio Christi; & quomodo sola humanitas Christi sit victima, & non eius Corpus & Sanguis. Sacrificium tamen Missæ dicitur ab Ecclesiâ in Oratione illa Sacrificia in plurali, quia in eo reperiuntur duæ res sacræ, Deo pro nobis simplici oblatione oblatæ.

Addimus, in quo Doctores conveniunt, non solum in Missa unicum tantum Sacrificium fieri, sed etiam præter illud nullum aliud extra Missam in Ecclesiâ fieri ex ordinatione Christi, aut Ecclesiæ; quod significant Tridentinum & plures Patres, dum ab ipsis Eucharistia appellatur unicum & singulare Sacrificium. Et ratione constat, quia quamvis iure naturali sit liberum unicuique Sacrificium offerre, nihilominus postquam publica auctoritate eriguntur Sacerdotes ad Sacrificium offerendum, nullus alius potest licitè Sacrificium offerre, quia eo ipso virtualiter id prohibetur alijs: sed in Ecclesiâ Christianâ sunt instituti & electi Sacerdotes ad sacrificandum, ergo nullus alius id potest licitè efficere: sed isti tantum sunt instituti ad offerendum Sacrificium Missæ, ergo præter illud nullum aliud in Ecclesiâ fit. Imò nullum aliud ab Ecclesiâ potest institui, ut advertunt Vasquez & Suarez, sicut nec novum genus Sacerdotij, quia eo ipso quod Christus dictum Sacerdotium instituit ad dictum ministerium, virtualiter prohibuit aliud institui.

Fuit autem maximè conveniens, ut postquam Sacrificium eventum Christi, quod veteribus præfigurabatur, fuit factum, non solum nullum ex antiquis perseveraret, sed etiam ut nulla alia res præter ipsum Christum, seu humanitatem Christi in Ecclesiâ Christianâ immolaretur; nihilominus ne Ecclesiâ Christianâ sine Sacrificio maneret, fuit etiam maximè conveniens, ut idem Christus alio modo, & in memoriam sui Sacrificij cruenti in Sacrificium offerretur.

DIFFICULTAS XII.

Vtrum Sacrificium Missæ sit idem cum Sacrificio quod Christus in ultima cæna celebravit.

Supponimus; Sacrificium Missæ, & Sacrificium quod Christus in cruce in ultima cæna celebravit, & quæcumque alia non differre in ratione religionis & Sacrificij, quia in eis est idem motuum, & eadem ratio cultus, nempe professio Dei ut auctoris vitæ & mortis. Est tamen difficultas, quomodo, salva unitate specifica in ratione Sacrificij, Sacrificium Missæ & Sacrificium Chri-

sti in ultima cæna factum conveniant, & differant.

Hæc ergo duo Sacrificia conveniunt non solum specie formali in ratione Sacrificij, ut patet; sed etiam specie materiali, seu physica quoad immolationem, & quoad modum, quia utrumque fit in cruce & mystica maceratione, & in cruento & mystico modo: nihilominus quoad immolationem & macerationem distinguuntur numero, ut patet. Ita tamen Sacrificium Missæ & Sacrificium à Christo in cæna factum distinguuntur numero quoad actionem & quoad modum, ut non magis differant quam duo Sacrificia quæ fiunt in duabus Missis, etiam si alijs rationibus accidentaliter differant, quibus non differunt duo Sacrificia in duabus Missis facta: quia Primò differunt quoad statum victimæ, seu rei oblatæ, quia homo Christus in cæna fuit immolatus mortalis, & in Missa immolatur immortalis. Addimus, quoad statum victimæ, quia mortalis & immortalitas non intrant in victimam; quia quod offertur, est Christus, seu humanitas Christi secundum se, prout abstrahit ab hoc & ab illo statu. Secundò differunt quoad offerentes, quia in Sacrificio illo à Christo in cæna facto, ipse Christus fuit proximè & ratione sui offerens, & ita Christus actione ipsa Sacrificij meruit, utpote ab ipso elicita; in Sacrificio verò Missæ Sacerdotes sunt qui proximè offerunt, non verò Christus, nisi tantum remotè, ut dicemus Disputatione 11. Difficultate 1. & ita Christus actione ipsa sacrificandi in Missa non meretur, quamvis nunc sit in statu merendi alijs.

Tertiò differunt, quod Sacrificium à Christo in cruce in ultima cæna factum, fuit figura Sacrificij mortis cruentæ in cruce paulò post futuræ; Sacrificium verò quod à nobis fit in Missa, est figura Sacrificij mortis cruentæ in cruce præteritæ, quamvis discrimen hoc potius oriatur ex diverso statu rei figuratæ, quam ex diversitate aliqua signi in Sacrificio in cruce facto à Christo, & facto à nobis in Missa.

His & alijs rationibus satis notis differunt Sacrificium in cruce Christi, & sacrificium Missæ, quas quisque facile discernere potest.

DIFFICULTAS XIII.

Vtrum Sacrificium Missæ sit idem cum Sacrificio cruento, quod Christus in cruce celebravit.

Supponimus, Sacrificium Missæ, & Sacrificium cruentum Christi in cruce non distingui specie formali in ratione Sacrificij, quia in eis est idem motuum, & eadem ratio cultus. Est tamen difficultas, quomodo, salva hac unitate, seu identitate specifica formali, conveniant & differant.

Sacrificium ergo Missæ, & Sacrificium quod Christus fuit in cruce à se ipso cruentè immolatus, conveniunt quoad victimam, quia in utroque est una & eadem numero, nempe Christus, ut definit Tridentinum sess. 22. cap. 2. dum ait: *In ultimo Sacrificio, quod in Missa peragitur, idem ille Christus continetur, & in cruce immolatur, qui in ara crucis seipsum cruentè obtulit.* Et paulò inferius: *Una enim eademque est hostia, idem nunc offerens Sacerdotum ministerio, qui seipsum tunc in*

cruce obtulit, sola offerendi ratione diuersa. Ita tamen in vtroque est eadem victima, vt sit eadem numero: quod significat Tridentinum, dum in eo dicitur in vtroque dicto Sacrificio eandem esse hostiam, & eundem esse offerentem, sola offerendi ratione diuersa. Et ratione constat, quia in vtroque idem & solus Christus immolatur: cui non obstat, quod Christus in vtroque habeat diuersum modum existendi, quia isti modi existendi non intrans victimam adhuc partialiter, quia Christus, prout abstrahit ab hoc & ab illo modo, in vtroque immolatur.

Differunt tamen duo dicta Sacrificia in ratione offerendi, quia Christus in Sacrificio Missæ offertur seu immolatur incruentè, & in Sacrificio crucis fuit cruentè oblatus seu immolatus. Vnde etiam differunt quoad actiones immolandi, quia in Missa immolatur occisione incruenta & mystica, in cruce verò occisione cruenta; ex quibus proueniunt dicti modi diuersi, quorum vno offertur in Missa, & altero oblatus fuit in cruce.

Et quamuis in vtroque dicto Sacrificio idem Christus sit offerens, diuerso tamen modo, vt dicemus Disputatione I. Difficultate I. quia in Sacrificio crucis Christus fuit proximè offerens, quia per se ipsum vsque ad mortem sustinuit passionem oblatam, ad denotandum Deum auctorem vitæ & mortis, in qua immolatio illius Sacrificij posita fuit; in Sacrificio verò Missæ non offert proximè, quia non offert per se ipsum, sed Sacerdotes nomine illius, tamquam ministri illius; ex quo etiâ ipse dicitur offerre, quamuis remotè tantum.

Patres ergo, quando significant Sacrificium Missæ & Sacrificium crucis esse idem, intelligendi sunt quoad victimam, non verò quoad actionem Sacrificij.

Ita tamen Sacrificium Missæ & Sacrificium crucis sunt idem secundum speciem formalem in ratione Sacrificij, vt in ratione Sacrificij distinguantur secundum numerum, & hoc eodem modo distinguantur Sacrificia quæ sunt in diuersis Missis, quia in omnibus illis Sacrificijs diuersæ actiones immolandi secundum numerum reperiuntur, in quarum qualibet diuersus cultus secundum numerum reperitur, & diuersa numero processio omnipotentis Dei circa vitam, vt aduertunt Vasquez disp. 224. c. 2. & Suarez disp. 76. sect. 1. Et idem existimamus, quando in eadem Missa plures formulæ & plures calices consecrantur, nempe in ea fieri plura numero Sacrificia, sicut & plura numero Sacramenta, quia tunc sunt plures numero actiones immolandi, quamuis simul, & iisdem verbis. Imò quando plures formulæ consecrantur, & vnus tantum calix, etiam sunt plura numero Sacrificia, sed partialiter tantum diuersa; quia consecratione illius vnus calicis efficitur vnus essentialiter Sacrificium, cum consecratione cuiuslibet speciei panis seorsim, diuersum partialiter à Sacrificio coalescente ex consecratione eiusdem calicis, & ex consecratione alius speciei panis; sicut vna species vini cum pluribus speciebus panis efficit plura numero Sacramenta integraliter perfecta, inter se partialiter distincta, quia in quolibet est vna pars distincta, nempe species panis. Plura tamen numero Sacrificia, siue totaliter siue tantum partialiter distincta, in eadē Missa simul facta, non causant maiorem fructum, quam si vnum tantum fieret: quod reducendum est ad

institutionem Christi, qui noluit plura numero Sacrificia ab eodem simul moraliter facta maiorem fructum causare, quam si vnum tantum fieret, quia illum causant, quando sunt, ad quam etiam reduximus plures formulas (quas diximus esse plura numero Sacramenta) non causare maiorem gratiam, quando simul ab vno recipiuntur, quam si vnum tantum reciperetur, quia illam causant, quando recipiuntur sicut Sacrificia quando fiunt.

Quod si obiecias: Vita Christi est vna & eadem secundum numerum, ergo etiâ priuatio illius, seu mors in qua actio Sacrificij consistit; ergo Sacrificia, quibus Christus immolatur, nequeunt esse plura adhuc secundum numerum. Respondemus, quod quamuis vita Christi sit vna & eadem, & consequenter priuatio illius seu mors in facto esse sit tantum vna & eadem, nihilominus priuatio illius in fieri, & per modum actionis aut passionis, qua ratione dicitur interitus, seu occisio & intersectio, potest esse multiplex, non solum mystica; sed etiam cruenta: quia si Christus iterum interiret physicè, diceretur duplicem interitum seu mortem obijisse, Sacrificium autem non consistit in priuatione vitæ in facto esse, seu in morte in facto esse, quia etiâ mors perseverat, quando iam Sacrificium transactum est; sed in priuatione vitæ in fieri, & idè vnus Christus potest pluribus Sacrificijs seu immolationibus immolari & offerri, quia potest pluribus actionibus aut passionibus occidi, imò non solum mysticè, sed etiam physicè.

DIFFICULTAS XIV.

Quo pacto in Eucharistia ratio Sacrificij comparetur cum ratione Sacramenti.

O Missis quæ ab alijs circa hanc difficultatem dicuntur, quia vnusquisque circa eam philosophatur iuxta ea quæ sentit circa naturam Sacramenti, & circa naturam Sacrificij Eucharistie; ea tantum circa eam pronuntiabimus, quæ iuxta dicta à nobis de eorum natura sufficiant, & necessaria sint ad illius breuem & claram resolutionem.

Et Primò, si comparatio fiat in ordine durationis, Sacramentum Eucharistie essentialiter non integraliter perfectum, prius duratione est quàm Sacrificium, vt aduertunt Vasquez disp. 224. cap. 4. & Suarez disp. 76. sect. 3. quia ad essentiam Sacramenti Eucharistie sufficit consecratio vnus tantum speciei tam panis quàm vini, ad essentiam verò Sacrificij Eucharistie requiritur consecratio vtriusque speciei: Sacramentum verò integraliter perfectum non est prius duratione quàm Sacrificium, sed simul duratione, quia Sacramentum integraliter perficitur & coalescit ex specie panis & ex specie vini, vt continentibus Christum, ad quam prerequisite est consecratio vtriusque speciei, in qua consistit essentia Sacrificij.

Secundò, si comparatio fiat in ordine naturæ & causalitatis efficientis, & in ordine quasi executionis, Sacrificium prius est Sacramento integraliter perfectò, & suo modo pars Sacrificij Sacramento essentialiter non integraliter perfectò, quia essentia Sacrificij sita est in consecratione reali vtriusque speciei simul, nepe in positione Corporis sub speciebus panis, ex vi significationis verborum facta,

Vasquez
Suarez

Trident.

& in positione Sanguinis sub speciebus vini, ex vi significationis verborum facta in utroque simul: essentia verò Sacramenti in speciebus ipsis prout consecratis, seu prout continentibus Christum; positio autem dicta Corporis & Sanguinis Christi prior est ordine causalitatis efficientis, & executionis quàm quod species contineant Christum, seu sint Sacramentum, quia dicta positio conducit tamquam effectio seu causalitas efficientis seu ponentis Corpus & Sanguinem Christi sub speciebus, vt species contineant Corpus & Sanguinem Christi, & sint Sacramentum. Econtrà verò Sacramentum Eucharistiæ eadem proportionem est prius ordine intentionis, imò & perfectionis ipso Sacrificio. Et in primis ordine intentionis est prius, quia dicta positio Corporis & Sanguinis Christi sub speciebus ordinatur quasi medium ad Sacrificium, quasi ad finem, quia dicta positio non tantum fit vt ea denotetur Deus auctor vitæ & mortis, sed etiam vt mediâ illâ species, sub quibus Corpus & Sanguis ponuntur, sint Sacramenta, seu signa factiua gratiæ. Deinde etiam est prius ordine perfectionis, quia species, in quibus essentia Sacramenti posita est, perfectiores sunt dicta positione Corporis & Sanguinis Christi sub ipsis speciebus.

DIFFICULTAS XV.

Utrum Sacrificium Missæ sit propitiatorium.

Supponimus, Sacrificium, quo Deum auctorem vitæ & mortis practicè profitemur, ex fine ob què potest aptè fieri, dici quadrupliciter. Quia primò dicitur *honorarium*, quatenus est aptum vt fiat ex proprio intrinseco fine, nēpe colendi Deum, in eo fine sistendo. Secundò dicitur *eucharisticum*, seu laudis, quatenus est aptum vt fiat ad agendas gratias Deo pro aliquo beneficio accepto. Tertiò dicitur *propitiatorium*, quatenus est aptum vt fiat ad placandum Deum peccatis nostris iratum, vt ea remittat. Quartò dicitur *impetratorium*, quatenus aptum est vt fiat ad impetrandam à Deo alia beneficia, distincta à remissione peccatorum.

Conueniunt Theologi, Sacrificium Missæ verè esse honorarium, & etiam eucharisticum, seu laudis, in quo etiam conueniunt hæretici, ex suppositione quòd sit propriè Sacrificium, quod ipsi non admittunt, contra quos id nos probauimus Difficultate 11.

Est tamen difficultas, An Sacrificium Missæ etiam sit propitiatorium.

Hæretici vno ore negant, Sacrificium Missæ esse propitiatorium, adhuc ex suppositione quòd sit propriè Sacrificium, quia Christus suo Sacrificio cruento crucis abundantissimè satisfecit pro peccatis nostris, ergo Sacrificium Missæ, esto sit Sacrificium, frustra erit propitiatorium seu expiatorium.

De Fide tamen est, Sacrificium Missæ (quod iam vidimus esse propriè Sacrificium) esse verè propitiatorium. Ita definitur in Tridentino sess. 22. cap. 2. & can. 3.

Trident.

Et omnis rationibus, quibus Difficultate 11.

ostendimus Sacrificium Missæ esse propriè Sacrificium, quibus eo ipso ostenditur esse propitiatorium, quia omne propriè Sacrificium eo ipso est propitiatorium, nunc id specialiter ostendendum est.

Et in primis id indicat Paulus ad Hebr. 5. dum ait: *Omnis Pontifex ex hominibus assumptus, pro hominibus constituitur in ijs quæ sunt ad Deum, vt offerat dona & Sacrificia pro peccatis.* Quibus verbis Paulus describit munus Sacerdotis in communi, vt ostendat Christum Sacerdotem ad id fuisse assumptum à Deo. Sacerdotes ergo à Christo in sua Ecclesia instituti, absque dubio instituti fuerunt ad offerendum Sacrificium pro peccatis; sed ad nullum aliud Sacrificium instituti fuerunt, nisi ad Sacrificium Missæ; ergo istud est propitiatorium, seu aptum vt offeratur pro peccatis.

Secundò id tradunt Iacobus in sua Liturgia, dum ait, *Offerimus tibi incruentum Sacrificium pro peccatis nostris, & ignorantis populi.* Chrysostomus & Basilii in suis Liturgijs, & communiter Patres, quos referunt Bellarminus l. 2. de Missa cap. 2. & Vasquez disp. 224. cap. 3.

Tertiò ratione probatur, quia antiqua Sacrificia verè erant propitiatoria pro peccatis, vt significatur Iob. 1. & Leuitici 4. ergo absque fundamento & causa id negabitur Sacrificio Missæ: quia si Sacrificium cruentum Christi non obstitit Sacrificijs antiquis, vt essent propitiatoria, etiam non obstat, vt Sacrificium Missæ sit propitiatorium, nec obstat, vt diximus Difficultate 11.

Addimus, in quo etiam conueniunt Theologi, Sacrificium Missæ etiam esse impetratorium aliorum beneficiorum, quod significat Tridentinum cap. illo 2. & can. 3. dum ait, Sacrificium Missæ offerri pro peccatis, penis, satisfactionibus, & alijs necessitatibus, vbi nomine aliarum necessitatum omnia alia beneficia, quibus indigemus, intelliguntur. Et id tradunt Tertullianus lib. de Corona militis, Cyrillus Catech. 5. Chrysostomus Ho. 18. & 21. in Acta Apost. & Augustinus lib. 22. de Ciuitat. cap. 28. & idem etiam constat ex omnibus Liturgijs Græcis, & etiam ex nostra Latina, in qua ante & post consecrationem varia beneficia petimus, & non nisi virtute Sacrificij, vt modus ipse petendi denotat. Et ratione probatur, quia antiqua Sacrificia etiam fiebant pro impetrandis varijs beneficijs, distinctis à remissione peccatorum, vt constat ex Iob 10. & Leuit. 7. & 2. Reg. vlt. & 2. Machab. 3. & 1. Esdræ 6. ergo id non est negandum Sacrificio Missæ, quia in eo omnis virtus, quæ fuit in Sacrificijs antiquis, est perfectiori & nobiliori modo, vt aduertunt Leo Serm. 8. de Passione, Chrysostomus in Psalm. 59. & Augustinus lib. 1. Contra aduersarium legis & Prophetarum, c. 20. & indicatur in Oratione Dominicæ 6. post Pentecosten, dum dicitur: *Deus, qui legalium differentiam hostiarum vnius Sacrificij perfectione sanxisti.*

Addimus, Sacrificium Missæ excedere Sacrificia antiqua in modo impetrandi remissionem peccatorum, & beneficia, quia Sacrificia illa id tantum efficiebant ex opere operantis, nempe quatenus opera bona, & attenta deuotione offerentis; Sacrificium verò Missæ ex opere operato, vt dicemus Disputatione 111. Difficultate VI.